

Bijlage: stand van zaken aanbevelingen Duisenberg Light methode 2019

1. 20200609606 Duisenberg aanbeveling: overzicht definities van beleidsbegrippen

- a. Maak voor de aankomende begroting en jaarverslag een overzicht van definities van beleidsbegrippen.
- b. Stem van te voren deze definities voor het betreffende beleidsveld af met de verantwoordelijke commissie

Door college voorgestelde afdoening:

Bij de PB21 staat het de raad vrij om de begrippen van doelen en prestaties in de commissies te agenderen en bespreken voorafgaand aan begrotingsbehandeling. Bij de conferentie in het najaar 2020 kan de raad input geven op formulering van doelen en prestaties (naast indicatoren) voor uitwerking in de PB22. De wens is vooraf afstemmen, dat kan dan vanaf PB22.

Advies van rapporteurs aan de raad:

De door de rapporteurs beoogde en gewenste definities van begrippen zijn in de PB21 niet terug te vinden. Dit is iets anders dan de formulering van doelen en prestaties. Wat opvalt is dat in programma 4 (pagina 100 programmabegroting) zowel doelen, effect-indicatoren, prestaties en prestatie-indicatoren herschreven zijn. Rapporteurs hebben niet kunnen achterhalen of dit met instemming van de raad is gebeurd. Zij waren in de veronderstelling dat de raadsconferentie over het verbeteren van de indicatoren zou worden afgewacht.

Het advies aan de raad luidt dan ook deze aanbeveling open te laten staan, in afwachting van de (uitkomsten van de) raadsconferentie van 18 november. Het bespreken van de definities en doelen in betreffende commissies heeft nog niet plaatsgevonden en dit betreft het vervolg op de hiervoor genoemde raadsconferentie. Dit zal dan t.z.t. geagendeerd worden in de commissies. Overigens wordt opgemerkt dat alle definities en doelen nu in één keer in PB21 naar voren komen, maar dat is teveel voor een inhoudelijke behandeling hiervan in de raad.

2. 20200609845- 20200609852 Duisenberg aanbeveling: toelichting bij overschrijdingen van effectindicatoren

- Geef een toelichting bij forse overschrijdingen van effectindicatoren: als het doel is de apparaatskosten met 8% te verminderen, terwijl ze uiteindelijk met ruim 8% stijgen, dan verdient dat een gedegen toelichting. Het gaat immers om een verschil van bijna €18M op een jaarresultaat van €119 M.

Door college voorgestelde afdoening:

Het college heeft toegezegd dat als bijvoorbeeld apparaatskosten afwijken dit aan de raad kenbaar te maken. Tevens wordt bij de tekst in de doelen en prestaties verwezen naar indicatoren en daarbij uitleg gegeven van afwijkingen. In het algemeen geldt dat bij BZK/landelijke benchmark indicatoren het vaak lastiger is om afwijkingen te duiden, omdat het geen lokaal beleid is en daardoor minder gemonitord kan worden.

Advies van de rapporteurs aan de raad:

Dit is nog niet aan de orde geweest en derhalve wordt geadviseerd deze aanbeveling nog als niet afgedaan te beschouwen.

3. 20200609824 Duisenberg aanbeveling: toerekening kosten Haarlem en Zandvoort

- Benoem in jaarverslag welke kosten berekend worden over de bevolking van Haarlem en Zandvoort samen of apart.

Door college voorgestelde afdoening:

College gaat in gesprek met college van Zandvoort.

Advies van rapporteurs aan de raad:

In de PB21 zijn de prestatie-indicatoren die betrekking hebben op apparaatskosten en overhead herberekend voor Haarlem, rekening houdend met de fusie met Zandvoort (pag. 148 PB21). Hiermee hebben deze indicatoren en de bijbehorende doelstellingen nu alleen betrekking op Haarlem. Hiermee is voldaan aan deze aanbeveling. Voorgesteld wordt deze aanbeveling als afgedaan te beschouwen.

4. 20200609855 Duisenberg aanbeveling: sociaal jaarverslag

- Goed personeel is vitaal voor de gemeente Haarlem. Het zou goed zijn als de gemeente ook een sociaal jaarverslag maakt met betrekking tot het werkapparaat en alle thema's die daar spelen.

Door college Door college voorgestelde afdoening:

Het college heeft aangegeven deze aanbeveling niet op te volgen. In het verleden heeft de gemeente een dergelijk jaarverslag gehad. Het kost relatief veel tijd om samen te stellen, terwijl de meerwaarde niet groot bleek. Het biedt zeker meer overzicht en werd tegelijk voor kennisgeving aangenomen.

Opdracht van rapporteurs aan raad:

Aandacht voor bedrijfsvoering in het algemeen blijft zeker in het kader van de verslechterende financiële situatie van de gemeente en de voortgaande groei van de bezetting in FTE's van aanzienlijk belang. Een sociaal jaarverslag lijkt ons een geëigende vorm hiervoor.

Als het College hier niet achter staat, vernemen wij graag op welke wijze het college de raad dan gaat informeren over bedrijfsvoering, productiviteit en beheersing van de apparaatskosten. In PB21 is hierover nagenoeg niets te vinden. We wijzen erop dat wethouder Mooij reeds in december 2013 een toezegging aan de raad heeft gedaan om een sociaal jaarverslag te maken ([raadsvergadering 13 november, verslag blz. 6](#)).

5. 20200609756 Duisenberg aanbeveling: digitalisering primaire werkprocessen in fysieke en sociale domein opnemen in ICT strategie

- Stel een ICT-strategie op die meer tempo maakt met digitalisering van primaire werkprocessen in het fysieke en sociale domein.

Door college voorgestelde afdoening:

In de bedrijfsvoeringsparagraaf in de P&C documenten volgt een terugkoppeling van de transformatie. Het college zegt toe concreter te rapporteren over de onderliggende projecten.

Advies van rapporteurs aan raad:

In PB21 wordt nauwelijks aandacht besteed aan digitalisering. Het begrip wordt een paar keer genoemd, maar uitsluitend als iets dan gaande is. Het hoe en waarom en wat we ermee gaan bereiken wordt hier niet beschreven. Integraal beleid hebben we nog niet gezien (ook niet voor specifieke domeinen). Voorbeeld: een recente notitie over verdere uitbouw van Mijn Haarlem betreft alleen het uitbreiden met functionaliteiten naar aanleiding van een enquête onder inwoners en bedrijven. Effecten op de bedrijfsvoering worden hier echter niet in beschreven. Er wordt verder een stevige investering gedaan de komende jaren, maar het is niet duidelijk of dit betrekking heeft op noodzakelijk onderhoud (updaten van software) of een investering, die gevolgen heeft op de bedrijfsvoering. Het advies aan de raad is de aanbeveling als nog niet afgedaan te beschouwen.

6. 20200609648 Duisenberg aanbeveling: aanscherpen indicatoren

Faciliteer opnieuw mogelijkheid voor de Raad om indicatoren aan te scherpen voor de aankomende begroting en

- a. Breng balans in aantal indicatoren (effect en prestatie) per doel;
- b. Zorg voor betere/meer trend informatie;
- c. Zorg voor tijdige beschikbaarheid van informatie;
- d. Kwalificeer kwaliteit in zowel streef- als realisatie waarden

Door college voorgestelde afdoening:

Het college heeft aangegeven met de raad de indicatoren te willen aanscherpen. Zij heeft toegezegd in het najaar 2020 een indicatoren conferentie te organiseren waarbij de raad input kan leveren en haar wensen kenbaar kan maken. College heeft meerdere malen toegezegd te werken naar een goede balans tussen doelen, prestaties en indicatoren. Wel wil het college toevoegen dat zij alleen realistische, helder geformuleerde en meetbare indicatoren opneemt. Zodoende kan er een trend gemonitord worden. Ook wil het college zoveel mogelijk indicatoren die jaarlijks en tijdig beschikbaar zijn. Echter zoals eerder gemeld is dat met verplichte BZK indicatoren en indicatoren van partners niet altijd mogelijk en buiten de invloed van het college.

Advies van rapporteurs aan raad:

Het advies aan de raad is deze aanbeveling te betrekken bij de werkconferentie indicatoren van 18 november en de verdere uitwerking daarvan.

7. 20200609664 Duisenberg aanbeveling: Verbeteren koppeling doelen, beleid en middel

Verbeter de koppeling doelen, beleid en middelen in aankomende begroting en jaarverslag door:

- beter inzichtelijk te maken met welke prestaties welke doelen behaald moeten worden;
- de weging van duurzaamheidsaspecten in het beleid inzichtelijk te maken;
- de uitsplitsing kosten per product toe te voegen voor de programma's in de jaarrekening;
- een koppeling van de prestaties naar het Gebiedsjaarverslag te maken;
- inzichtelijk te maken wanneer er sprake is van een wettelijke taak (bijv. erfgoed).

Door college voorgestelde afdoening:

Het college heeft aangegeven dat zij een zo goed mogelijke koppeling maakt tussen het beleid (in beleidsnota's) en dat naar abstractere doelen in de begroting vertaalt. Van deze doelen wordt bepaald wat in een jaar door het college aan prestaties wordt uitgevoerd. De koppeling om daar middelen aan de hangen is niet eenvoudig te maken. Daarnaast is de Haarlemse begroting financieel niet ingericht om financiën aan doelen en prestaties te kunnen koppelen. De kosten per product zijn reeds in de jaarrekening opgenomen. Er wordt toegewerkt naar de situatie waarin de gemeente de grote 'klimaatopgave' op verantwoorde wijze kan doorvertalen naar gekwantificeerde doelstellingen en hoe deze doelen (wel of niet) voldoende worden ingevuld met doelmatige en doeltreffende maatregelen.

Het gebiedsjaarverslag is een collegebevoegdheid en de P&C documenten een raadsbevoegdheid. De informatie in beide producten opnemen zou een koppeling tussen onvergelykbare informatieniveaus impliceren. Een directe koppeling is daarom niet mogelijk noch wenselijk.

Het college heeft tevens aangegeven niet de wettelijke taken te benoemen. Gelet op de grote diversiteit aan type taken van de gemeenten en soorten dekking is het niet gebruikelijk om dit type informatie toe te voegen, noch voorgeschreven door de BBV en er zijn wel transactiekosten aan verbonden.

Advies van de rapporteurs aan de raad:

De ambtelijke uitsplitsing van het financieel systeem in producten heeft aangetoond dat er op gedetailleerder niveau kan worden geïnformeerd aan raad. Het advies van de rapporteurs is deze aanbeveling als niet afgedaan te beschouwen en het college vragen nogmaals te kijken of zij aan de aanbeveling kan voldoen.

8. 20200609690 Duisenberg aanbeveling: Transparantie samenstelling beleidsportefeuilles

- Creëer meer transparantie bij het samenstellen van de beleidsportefeuille Haarlem ten aanzien van de inspanning aan de 'voorkant' (visie, beleid, planvorming, pilots, aanbesteding, ed.) versus de consequenties aan de 'achterkant' (daadwerkelijke stadsbrede realisatie en uitvoering) – ontwikkel tijdig business cases over de gehele beleidscyclus van initiatieven.

Door college voorgestelde afdoening:

Bij het opstellen van beleid(svisies) bepaal je doelstellingen. Bij het uitwerken en realiseren van dit beleid komen er in de uitvoeringsvarianten en de hiervoor uitgewerkte business-cases meer afwegingen naar boven die getoetst worden aan de doelstellingen. Deze afwegingen worden vervolgens weer voorgelegd aan het politiek bestuur. De gekozen uitvoeringsvariant wordt vervolgens gerealiseerd. Het gaat dus van globaal naar een steeds lager detailniveau in de uitwerking. Niet alles is dus aan de voorkant te bepalen en in te schatten.

Advies van rapporteurs aan raad:

Dit is een belangrijk punt. Het ambtenarenapparaat lijkt geen gehoor te geven aan het advies om op deze wijze te werken. De praktijk wijst uit dat er een begin gemaakt wordt met een dossier, vervolgens de raad stapsgewijs gevraagd wordt om toestemming te geven over deelstappen, en waarna een fuikwerking ontstaat voor de raad waarvan de consequenties pas veel later duidelijk

worden (zie bv. warmtenet Meerwijk, maar ook Groei van de Stad is zo'n thema). Door de raad (en zichzelf) geen doorkijk te gunnen naar het totale plaatje (financieel, maar ook op allerlei andere terreinen die geraakt worden) weten college en raad vaak niet exact waar ze mee instemmen. Vooral bij hele grote investeringsprojecten of nieuwe projecten waarmee weinig ervaring is, is dit een zorg. Deze aanbeveling is voor de rapporteurs niet afgedaan en de raad wordt gevraagd dit advies over te nemen.

9. 20200609716 Duisenberg aanbeveling: Toekomstbestendigheid ambtelijke fusie Zandvoort

- Beoordeel de toekomstbestendigheid van de ambtelijke fusie met Zandvoort – creëer meer transparantie rond werkelijke kosten beleidsagenda Zandvoort en overige kostendrijvers.

Door college voorgestelde afdoening:

College gaat in gesprek met college van Zandvoort.

Advies van rapporteurs aan de raad:

Deze aanbeveling is hiermee nog niet afgedaan, omdat er vooralsnog geen voortgang bekend is. Wethouder Botter heeft gesprekken gevoerd, maar het is onduidelijk wat de uitkomsten hiervan zijn. De raad wordt gevraagd het advies van de rapporteurs over te nemen.

10. 20200609855 Duisenberg aanbeveling: Onderverdeling aantallen medewerkers en kostentoe rekening

- Breng duidelijker in beeld hoeveel mensen er aan het werk zijn voor de gemeente en tegen welke kosten. Het gaat dan niet alleen om FTE's in dienst van de gemeente, maar ook FTE's in dienst van overheids-NV's en (tijdelijke) inhuur.

Door college voorgestelde afdoening: in de P&C documenten is aangegeven hoeveel mensen er aan het werk zijn en tegen welke kosten. De fte's van overheids-NV's zijn terug te vinden in de jaarstukken van de NV's. De BBV heeft niet zonder reden geen consolidatieplicht opgenomen. De raad heeft echter behoefte aan dit inzicht en daarom wordt het aantal fte's van de NV's van het voorafgaand jaar in de volgende jaarstukken opgenomen.

Advies van de rapporteurs aan de raad:

Als straks uit de komende jaarstukken blijkt dat deze informatie daarin is opgenomen, is de aanbeveling pas afgedaan. Het advies aan de raad is tot die tijd de aanbeveling nog actief te houden.